

Metakognitív Tréning (MKT)

MKT 7 A – Elhamarkodott következtetések II

© Moritz, Woodward, Fekete & Vass (7|22)

www.uke.de/mct

Az alkalmazott képek használatára a művészek illetve a jogok tulajdonosainak szíves hozzájárulásával volt módunk- a részletekért (cím, művész) lásd a prezentáció végét.

Elhamarkodott következtetések

Gyakran anélkül hozzuk meg döntéseinket, hogy a “teljes valóságot” ismernénk.

- Okok/Előnyök: ???
- Hátrányok: ???

Elhamarkodott következtetések

Gyakran anélkül hozzuk meg döntéseinket, hogy a “teljes valóságot” ismernénk.

- Okok/Előnyök: Időtakarékosság, biztonságot ad, mások szemében esetleg határozottnak, kompetensnek tűnhetünk (Szólás: “A rossz döntés is jobb, mint a semmilyen döntés.”)
- Hátrányok: ???

Elhamarkodott következtetések

Gyakran anélkül hozzuk meg döntéseinket, hogy a “teljes valóságot” ismernénk.

- Okok/Előnyök: Időtakarékosság, biztonságot ad, mások szemében esetleg határozottnak, kompetensnek tűnhetünk (Szólás: “A rossz döntés is jobb, mint a semmilyen döntés.”)
- Hátrányok: kockázat, súlyos következményekkel járó téves döntések meghozatala...

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor...	Példa
...amikor korlátozott a hozzáférésünk az információkhoz (nincs más választásunk)	???
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekről aztán általánosítunk	???
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	???

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor...	Példa
...amikor korlátozott a hozzáférésünk az információkhoz (nincs más választásunk)	Állásinterjú: nincs rá módunk, hogy a munkahelyet és a jövőbeli kollégákat jobban megismerjük (“zsákbamacska”)
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekről aztán általánosítunk	???
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	???

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor...	Példa
...amikor korlátozott a hozzáférésünk az információkhoz (nincs más választásunk)	Állásinterjú: nincs rá módunk, hogy a munkahelyet és a jövőbeli kollégákat jobban megismerjük (“zsákbamacska”)
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekről aztán általánosítunk	Az előítéletek elhamarkodott általánosításokhoz vezethetnek (Szólás: “ha egyet ismersz, ismered az összeset”)
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	???

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor...	Példa
...amikor korlátozott a hozzáférésünk az információkhoz (nincs más választásunk)	Állásinterjú: nincs rá módunk, hogy a munkahelyet és a jövőbeli kollégákat jobban megismerjük (“zsákbamacska”)
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekről aztán általánosítunk	Az előítéletek elhamarkodott általánosításokhoz vezethetnek (Szólás: “ha egyet ismersz, ismered az összeset”)
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	süteményfajta, a zokni színe stb.

Elhamarkodott következtetések akcióban

Terület	Példa
<div data-bbox="191 594 537 1039" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="160 1075 529 1153">A <i>Stern</i> címlapja a hamis Hitler naplóval</p>	<p data-bbox="682 572 2428 939">1983-ban a német <i>Stern</i> (jelentése: csillag) hírlap a náci rezsim (1933-1945) vezérének, Adolf Hitlernek állítólagos titkos naplóit hozta nyilvánosságra. A lap 9,3 millió német Márkát (kb. 5 millió Eurot) fizetett a naplókért, holott már korábban is voltak arra utaló jelek, hogy csupán hamisítványokról van szó. Például egy, a napló szerint Hitlernek tulajdonított versről már 1980-ban kiderült, hogy az valójában egy másik író műve.</p> <p data-bbox="682 953 2356 1253">Néhány nappal az után, hogy a <i>Stern</i> leközölte a naplókat, a német Szövetségi Bűnügyi Intézet (Bundeskriminalamt, BKA) kétséget kizáróan bizonyította, hogy azok hamisítványok, melyeket Konrad Kujau műkinchamisító készített. Ha a <i>Stern</i> megvárta volna a Bűnügyi Intézet nyomozásának eredményét, elkerülhette volna a botrányt.</p>

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

[további gyakorlatért ld. a prezentáció végét]

A Ku-Klux-Klan a Marlboro tulajdonosa?

Háttér	Pro és kontra	“Bizonyíték-fosztlányok”
<p>A '80-as évek közepe óta azt rebesgették, hogy a Marlboro csomagolása a klánra utaló jelzéseket rejt.</p>	<p>Pro: ???</p> <p>Contra: ???</p>	 <p>lboro = orobl = horrible = szörnyű</p>

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

A Ku-Klux-Klan a Marlboro tulajdonosa?

Háttér	Pro és kontra	“Bizonyíték-fosztlányok”
<p>A '80-as évek közepe óta azt rebesgették, hogy a Marlboro csomagolása a klánra utaló jelzéseket rejt.</p>	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A piros cikk-cakk minta fehér háttéren a (elfordított) “K” betűt adja ki. • Ha a “lboro” tagot visszafelé olvassuk, némi fantáziával a “horrible” (szörnyű) szót adja ki. • A címeren látható “veni, vidi, vici” mottót (“Jöttem, láttam, győztem”) a klánnak tulajdonították. <p>Contra: ???</p>	 <p>lboro = orobl = horrible = szörnyű</p>

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

A Ku-Klux-Klan a Marlboro tulajdonosa?

Háttér	Pro és kontra	“Bizonyíték-fosztlányok”
<p>A '80-as évek közepe óta azt rebesgették, hogy a Marlboro csomagolása a klánra utaló jelzéseket rejt.</p>	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A piros cikk-cakk minta fehér háttéren a (elfordított) “K” betűt adja ki. • Ha a “lboro” tagot visszafelé olvassuk, némi fantáziával a “horrible” (szörnyű) szót adja ki. • A címeren látható “veni, vidi, vici” mottót (“Jöttem, láttam, győztem”) a klánnak tulajdonították. <p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Marlboro-t Philipp Morris, egy angol férfi alapította, akinek semmi köze nem volt a KKK-hoz. • A Marlboro név egy londoni gyár utcájának nevéből ered (Marlborough street) • A mottónak nincs köze a klánhoz. 	 <p>lboro = orobl = horrible = szörnyű</p>

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

A Ku-Klux-Klan a Marlboro tulajdonosa?

Nem!

Hogyan keletkeznek az ilyen, és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

???

Hogyan keletkeznek az ilyen, és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

- Gyakran izgalmasabbak, mint a valóság!
- Nehezen ellenőrizhető állításokon alapulnak (pl. az, hogy a “Veni, Vidi, Vici- Jöttem, láttam, győztem” a Ku Klux Klan mottója (téves!)), amelyeket egyesek gondolkodás nélkül elhisznek.
- Nem szólnak a további lehetséges magyarázatokról (z.B. hogy a Marlboro szó oda vagy visszafelé olvasva bármit is jelenthet; pl. a labor vagy a rom szavakat is megtalálhatjuk benne...).
- (A legendák kiragadnak egyes tényeket az összefüggések közül és unásig ismételtetik őket (a három piros “K” valamennyire meggyőzőnek tűnik, nem jelentenek azonban semmiféle bizonyítékot).

Hogyan keletkeznek az ilyen, és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

- Számos példa ismeretes a történelemből, mikor kisebbségeket vagy kívülállókat kontrollálhatatlan szituációk vagy katasztrófák előidézésével vádoltak. A középkorban például a rossz termésért gyakran vádolták a vallási kisebbségeket vagy az állítólagos boszorkányokat.
- Az ilyen egyszerű vádak nyomán egyrészt tárgyat talált magának a nép haragja másrészt ezek a kontroll csalóka érzésével kecsegtettek.

Mit is jelent mindez?

- A tanulmányok azt mutatják, hogy számos (de nem az összes!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos **elhamarkodott következtetéseket hozni**, ami gyakran hibás döntésekhez vezet. Éppen ezért lenne tanácsos **lehetőleg minél több információt figyelembe venni** döntéseink meghozatalánál.

Mit is jelent mindez?

- A tanulmányok azt mutatják, hogy számos (de nem az összes!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos **elhamarkodott következtetéseket hozni**, ami gyakran hibás döntésekhez vezet. Éppen ezért lenne tanácsos **lehetőleg minél több információt figyelembe venni döntéseink meghozatalánál**.
- A realitásvizsgálat számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő embernél megváltozik. Bizonyos szituációkat gyakran olyan módon értelmeznek, ami mások számára elképzelhetetlen lenne.

Hogyan járulnak hozzá az elhamarkodott következtetések a téves ítéletekhez pszichózis alatt? – példák

Esemény	Pszichózis alatti értékelés	Mi történt valójában?
Eltolják a hazabocsátás időpontját	Biztos, hogy az orvosok lemondtak a betegről	Egy lakóotthonban meglepő módon felszabadult egy ágy
Az a gondolat jár a fejünkben, hogy “Értéktelen vagy!”	Biztos, hogy a tetőn lévő új antenna sugározza ezt	Időről időre megjelennek majd mindenkinél olyan gondolatok, melyek rombolják az önértékelésünket
A terapeuta pont azt a szót mondja ki, amelyet éppen kerestünk	Tud olvasni a gondolatokban	A szó adja magát ebben az összefüggésben

Szeretne esetleg valaki röviden beszámolni a saját tapasztalatairól?

Gyakorlat

- A következőkben próbálják meg a festmények valódi címét kitalálni és az oda nem illő címeket elvetni.

Gyakorlat

- A következőkben próbálják meg a festmények valódi címét kitalálni és az oda nem illő címeket elvetni.
- Vitassák meg, mi szól a felvetett címek **mellett és ellen!**

Gyakorlat

- A következőkben próbálják meg a festmények valódi címét kitalálni és az oda nem illő címeket elvetni.
- Vitassák meg, mi szól a felvetett címek **mellett és ellen!**
- Ezt követően mondják el, mennyire biztosak a döntésükben!

Gyakorlat

- A következőkben próbálják meg a festmények valódi címét kitalálni és az oda nem illő címeket elvetni.
- Vitassák meg, mi szól a felvetett címek **mellett és ellen!**
- Ezt követően mondják el, mennyire biztosak a döntésükben!
- Figyeljenek arra is, ha a képek valamely részlete esetleg bizonyos címjavaslatok ellen szól!

- a. A házasságtörés elismerése
- b. Az udvarlás
- c. Egy hozzátartozó halálhíre
- d. A virágárus

- a. A házasságtörés elismerése
- b. Az udvarlás
(Karl Zewy, 1896)
- c. Egy hozzátartozó halálhíre
- d. A virágárus

- a. A szerzetes
- b. Az iszákos
- c. Az olvasó vegyész
- d. A könyvmoly

- a. A szerzetes
- b. Az iszákos
- c. Az olvasó vegyész
(Johann Peter von Langer, 1756-1824)
- d. A könyvmoly

- a. Cselédlakás
- b. A képzelt beteg
- c. A szegény költő
- d. Hajléktalan szálló

- a. Cselédlakás
- b. A képzelt beteg
- c. A szegény költő
(Carl Spitzweg, 1835)
- d. Hajléktalan szálló

- a. A gonosz boszorka
- b. A kárörvendő fiú
- c. A cipőtolvaj
- d. Az elmarasztalás

- a. A gonosz boszorka
- b. A kárörvendő fiú
- c. A cipőtolvaj
- d. Az elmarasztalás
(Ferdinand Georg Waldmüller, 1846)

- a. A látogatás
- b. Tanulmányokba mélyülve
- c. Az irodalmár
- d. Nagyapa könyvtára

- a. A látogatás
(Carl Spitzweg, 1849)
- b. Tanulmányokba mélyülve
- c. Az irodalmár
- d. Nagyapa könyvtára

Igény szerint: Videoklip

A mai témát érintő videoklipek az alábbi weboldalon találhatóak:

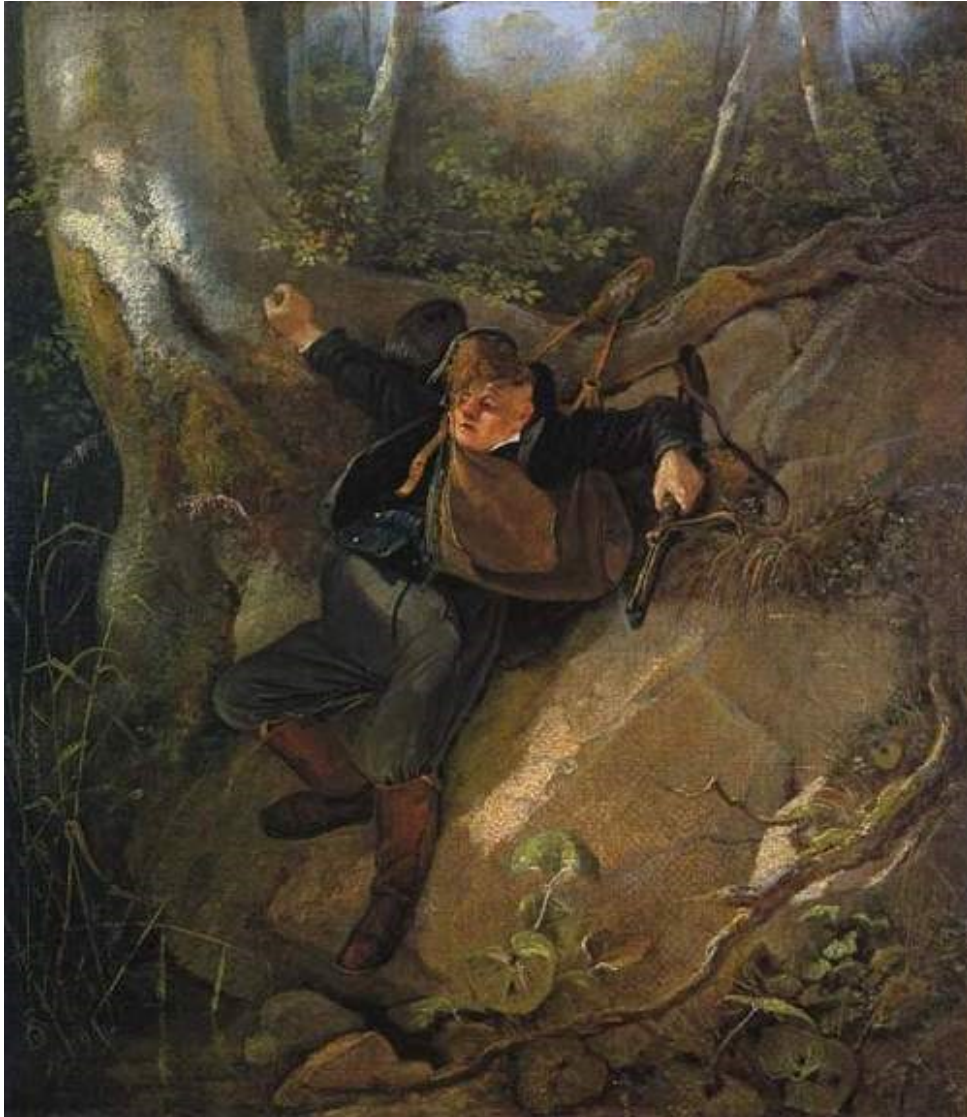
http://www.uke.de/mct_videos

A tréning zárásaként megvitathatják, mennyire illeszkedik a videó a mai témánkhoz.

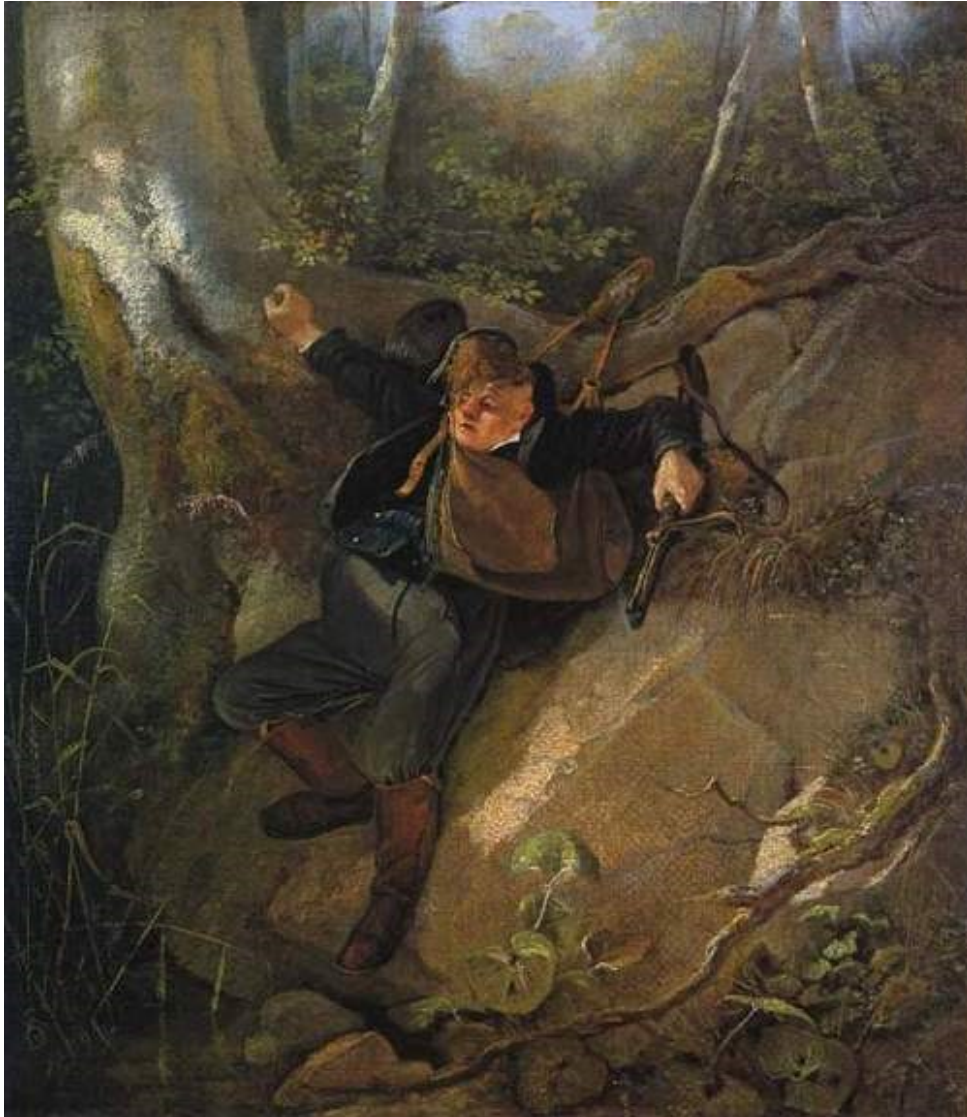
[a trainereknek:

Egyes jelenetek olyan kifejezéseket/ tartalmakat hordozhatnak, melyek nem minden közönségnek és nem minden kultúrának megfelelőek. Így kérjük a levetített videókat gondosan megválogatni!]

- a. A bestia látomása
- b. Az iszákos
- c. A rémálom
- d. Vadászbaleset

- a. A bestia látomása
- b. Az iszákos
- c. A rémálom
- d. Vadászbaleset
(Carl Spitzweg, 1839)

- a. A tivornya
- b. A kozák-levél
- c. Szkander
- d. A csata előtt

- a. A tivornya
- b. A kozák-levél
(Ilja Jefimowitsch Repin, 1891)
- c. Szkander
- d. A csata előtt

- a. A gyermek születésnapja
- b. A tudós
- c. Egy vándor betérése
- d. A szemüveg kereskedő

- a. A gyermek születésnapja
- b. A tudós
- c. Egy vándor betérése
- d. A szemüveg kereskedő
(Frederick Daniel Hardy, 1826-1911)

- a. A salamancai méregkeverő
- b. A sevillai vízárus
- c. Borkóstoló Malagában
- d. A madridi alkoholista

- a. A salamancai méregkeverő
- b. A sevillei vízárus
(Diego Velázquez, 1623)
- c. Borkóstoló Malagában
- d. A madridi alkoholista

- a. A gavallér
- b. Vasárnapi séta
- c. Az özvegy
- d. Kikosarazott szerető

- a. A gavallér
- b. Vasárnapi séta
- c. Az özveggy
(Carl Spitzweg, 1844)
- d. Kikosarazott szerető

- a. A pedikűr
- b. Az orvos látogatása
- c. Amputáció
- d. A tisztelő

- a. A pedikűr
(Edgar Degas, 1873)
- b. Az orvos látogatása
- c. Amputáció
- d. A tisztelő

- a. Fogócska
- b. Az elűzöttek
- c. A házi béke vége
- d. A gyümölcstolvajok

- a. Fogócska
- b. Az elűzöttek
- c. A házi béke vége
- d. A gyümölcstolvajok
(Hermann Kauffmann, 1848)

- a. Az aratás
- b. Az esti ima
- c. Temetés
- d. Munkakerülők

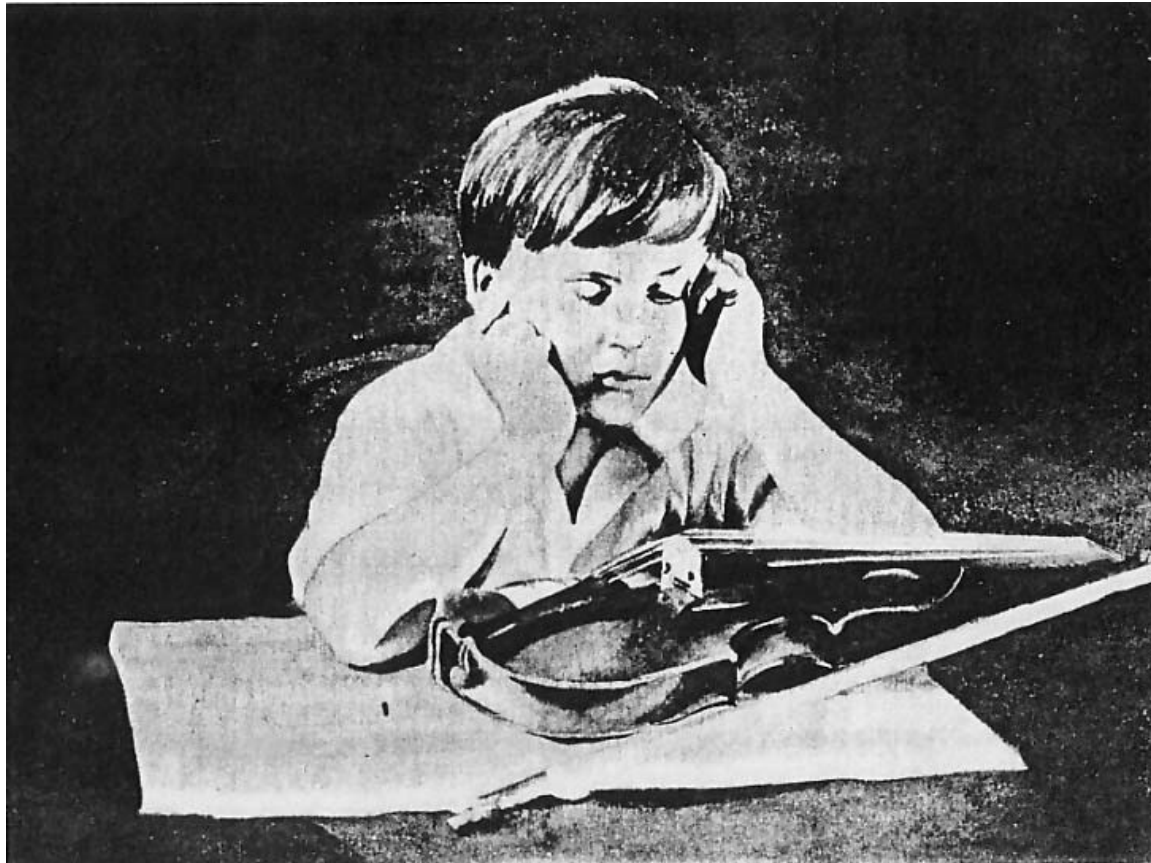
- a. Az aratás
- b. Az esti ima
(Jean-Francois Millet, 1859)
- c. Temetés
- d. Munkakerülők

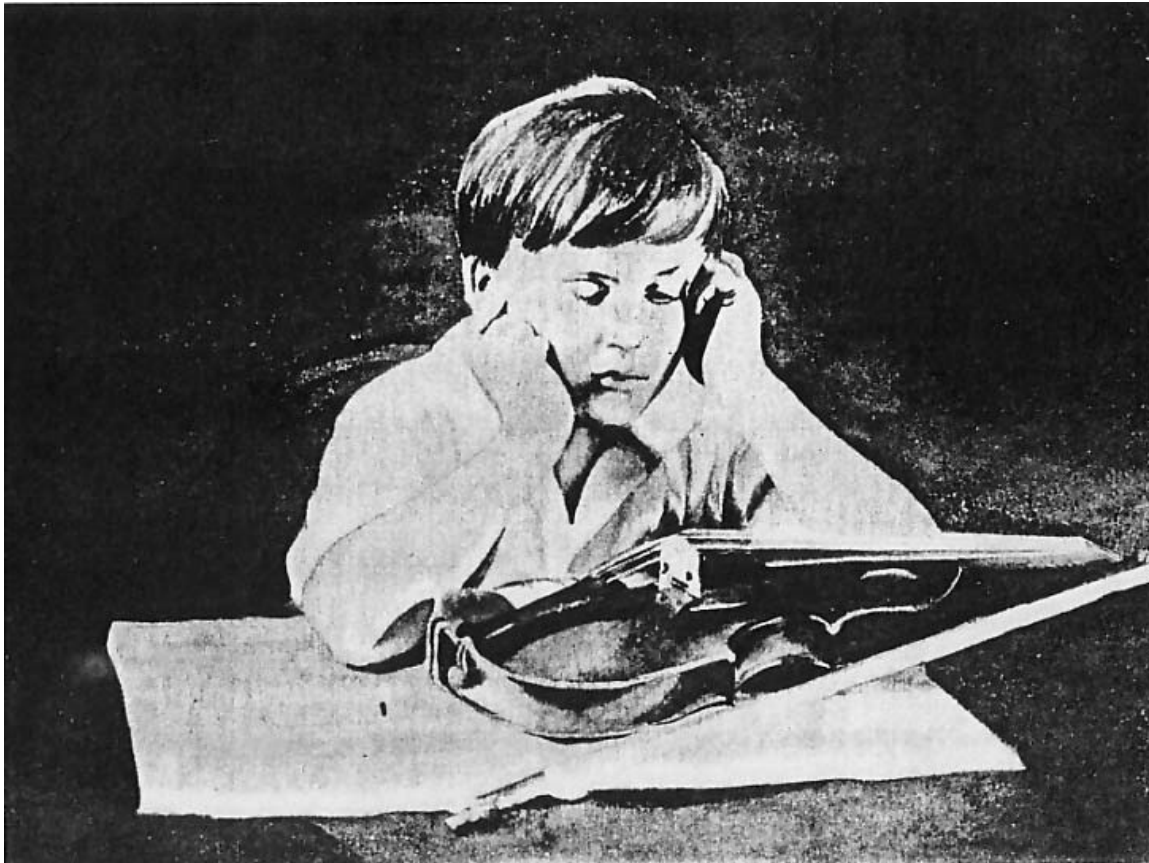
- a. A séta
- b. A halászcsónakra várva
- c. A gyászolók
- d. Menekülés Kelet-Poroszországból

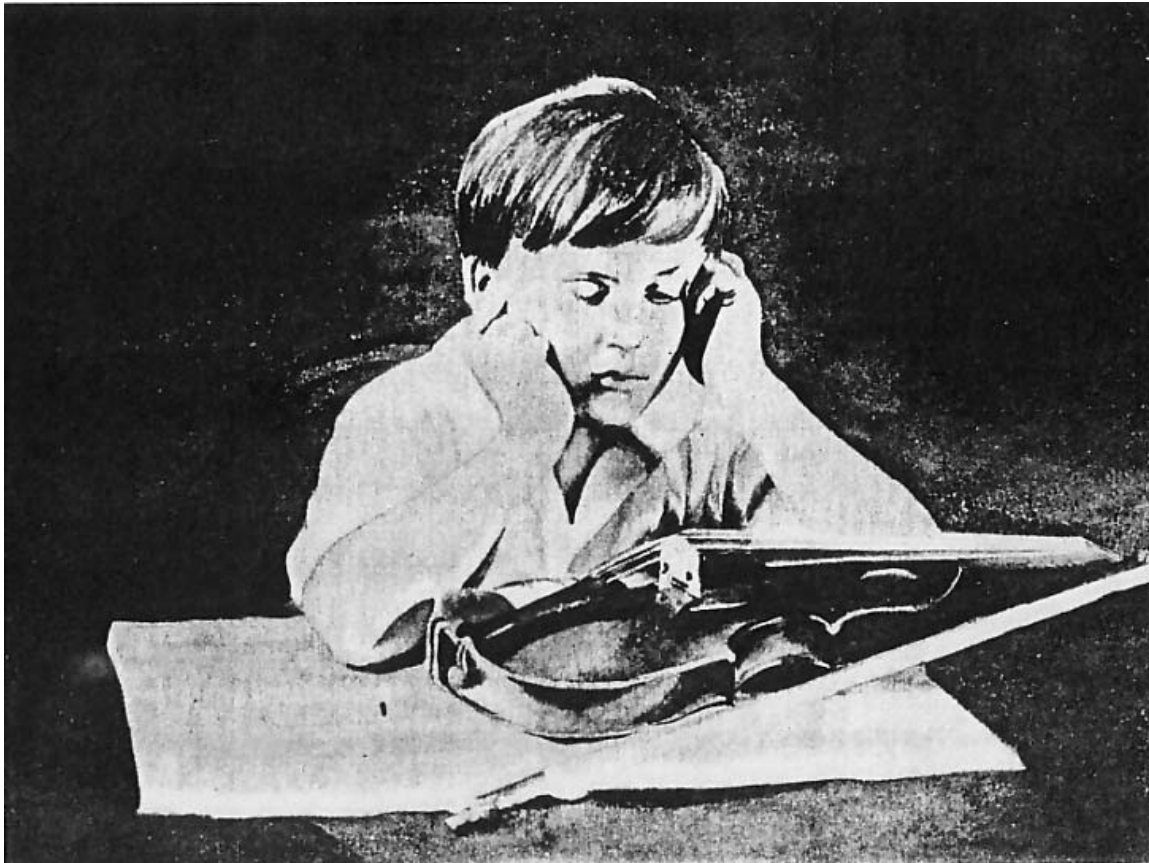
- a. A séta
- b. A halászcsónakra várva
(Philip Lodewijk F. Sadée, 1837-1904)
- c. A gyászolók
- d. Menekülés Kelet-Poroszországból

Mi történik itt?

- a. A fiú nem szeret hegedülni, a szülei azonban azt akarják, hogy gyakoroljon.
- b. Egy vak fiú arról ábrándozik, bárcsak tudna hegedülni.
- c. A fiú tönkretette apja értékes hegedűjét és fél megmondani neki.
- d. A fiú tehetséges zenész, aki épp koncentrálni egy koncertje előtt.

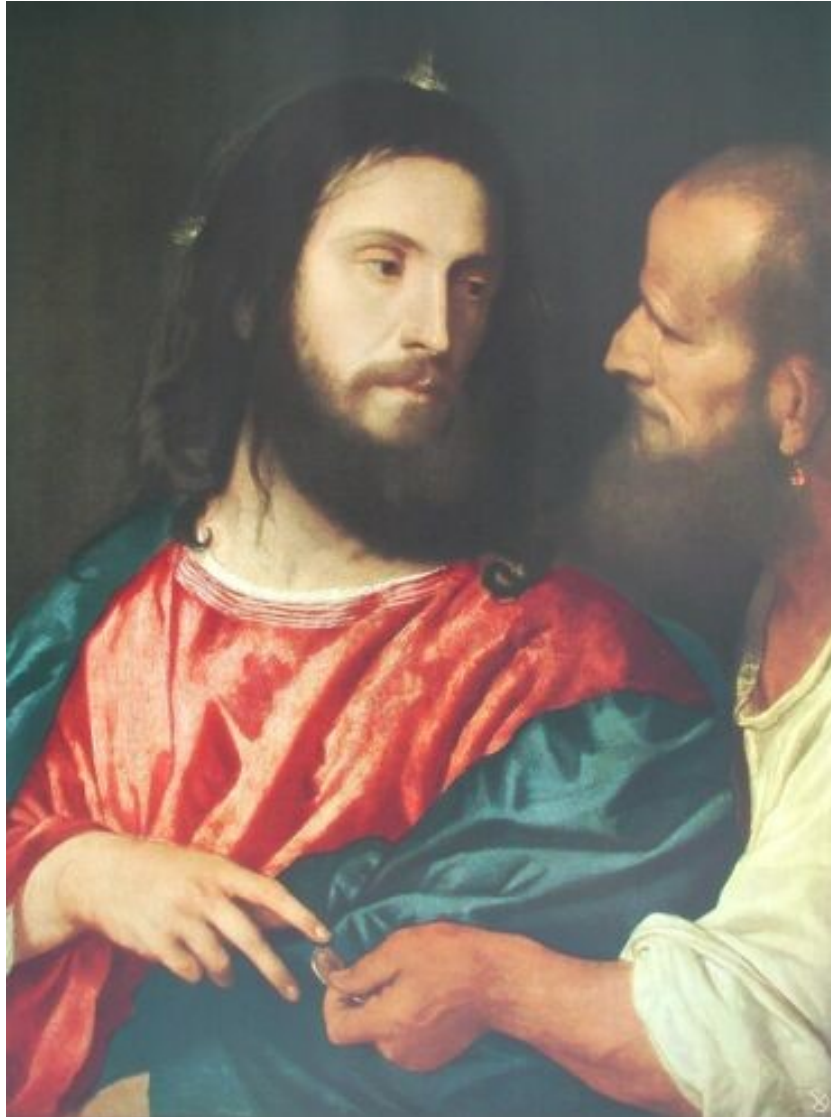
- a. A fiú nem szeret hegedülni, a szülei azonban azt akarják, hogy gyakoroljon.
- b. Egy vak fiú arról ábrándozik, bárcsak tudna hegedülni.
- c. A fiú tönkretette apja értékes hegedűjét és fél megmondani neki.
- d. A fiú tehetséges zenész, aki épp koncentrál egy koncertje előtt.

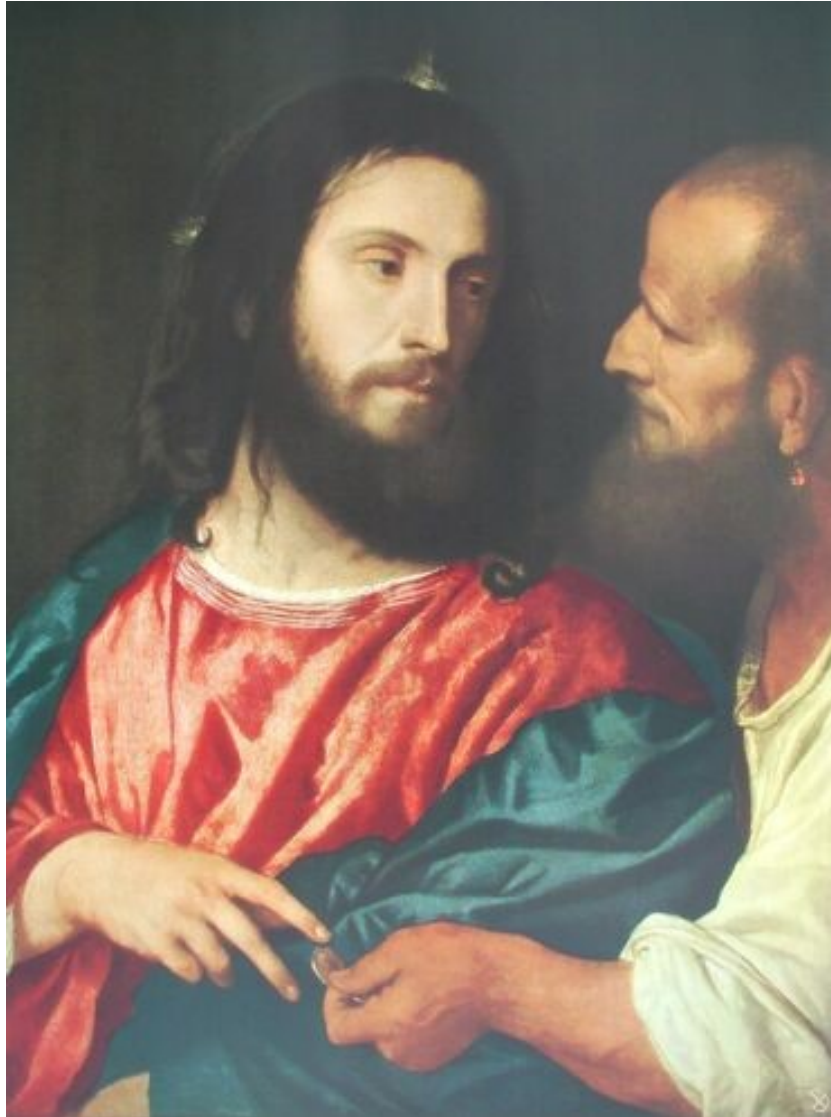
- a. A szerelmeslevél
- b. A gonosz szomszéd
- c. A költözés
- d. A felmérő

- a. A szerelmeslevél
(Carl Spitzweg, 1860)
- b. A gonosz szomszéd
- c. A költözés
- d. A felmérő

- a. Vesztegetés
- b. A Messiás
- c. Az adógaras
- d. Nemes és kalóz

- a. Vesztegetés
- b. A Messiás
- c. Az adógaras
(Tizian, 1524)
- d. Nemes és kalóz

- a. A részeg félkegyelmű
- b. Tréfa a hölgyekkel
- c. Táncba hívás
- d. Halotti tor

- a. A részeg félkegyelmű
- b. Tréfa a hölgyekkel
- c. Táncba hívás
(Peter Baumgartner, 1834-1911)
- d. Halotti tor

- a. Egy gyilkosság tanúi
- b. A dráma
- c. A moziban
- d. A szökött menyasszony

- a. Egy gyilkosság tanúi
- b. A dráma
(Daumier Honoré, 1831/32)
- c. A moziban
- d. A szökött menyasszony

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítéelhetünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítéelhetünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítéelhetünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*
- Ha elhamarkodottan ítéelünk, fennáll a hibás döntés veszélye!
- Ezzel szemben azonban olyan dolgoknál, melyeknek a jelentősége kisebb, nyugodtan dönthetünk gyorsan (pl. joghurtmárka, süteményfajta a kávézóban, lottószámok).

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítéelhetünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*
- Ha elhamarkodottan ítéelünk, fennáll a hibás döntés veszélye!
- Ezzel szemben azonban olyan dolgoknál, melyeknek a jelentősége kisebb, nyugodtan dönthetünk gyorsan (pl. joghurtmárka, süteményfajta a kávézóban, lottószámok).
- Tévedni emberi dolog: tartsa szem előtt azt a lehetőséget, hogy hibázhat!

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítélnünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*
- Ha elhamarkodottan ítélnünk, fennáll a hibás döntés veszélye!
- Ezzel szemben azonban olyan dolgoknál, melyeknek a jelentősége kisebb, nyugodtan dönthetünk gyorsan (pl. joghurtmárka, süteményfajta a kávézóban, lottószámok).
- Tévedni emberi dolog: tartsa szem előtt azt a lehetőséget, hogy hibázhat!
- A fontos döntéseknek tényeken kell alapulniuk. A pusztá feltételezések “rossz tanácsadók”. A rossz döntések következményeit is vegye mindig figyelembe!

Mi köze van ennek a pszichózishoz?

Számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos elhamarkodott és extrém ítéleteket alkotni. Stresszes helyzetekben ez a tendencia gyakran felerősödik.

Mi köze van ennek a pszichózishoz?

Számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos elhamarkodott és extrém ítéleteket alkotni. Stresszes helyzetekben ez a tendencia gyakran felerősödik.

Példa: Sándor el szeretne jutni az egyetemhez, de nem találja az autója kulcsát. Azt gondolja, a közös képviselő tulajdonította el, hogy ne juthasson el az egyetemhez.

Háttér: Sándor meg van arról győződve, hogy ki szeretnék csapni az egyetemről.

De: Milyen érdeke fűződhetne a közös képviselőnek ahhoz, hogy Sándort kicsapják az egyetemről? Hogyan juthatott hozzá a kulcshoz?

Mi köze van ennek a pszichózishoz?

Számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos elhamarkodott és extrém ítéleteket alkotni. Stresszes helyzetekben ez a tendencia gyakran felerősödik.

Példa: Sándor el szeretne jutni az egyetemhez, de nem találja az autója kulcsát. Azt gondolja, a közös képviselő tulajdonította el, hogy ne juthasson el az egyetemhez.

Háttér: Sándor meg van arról győződve, hogy ki szeretnék csapni az egyetemről.

De: Milyen érdeke fűződhetne a közös képviselőnek ahhoz, hogy Sándort kicsapják az egyetemről? Hogyan juthatott hozzá a kulcshoz?

Ilyen súlyos vádak esetén további információkat kell gyűjtenünk és a további lehetséges magyarázatokat lehetőleg meg kell beszélnünk valakivel, akiben bízunk.

Köszönjük a figyelmet!

a trainereknek:

Kérjük, ossza ki a feladatlapokat. Mutassa be a COGITO alkalmazást (ingyenesen letölthető).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
A Stern magazin címlapja	GHDI – Image (ghi-dc.org)	---	A mű a “tisztességes felhasználás” elve alapján engedélyezett. Amennyiben a szerzői jogok megsértésének gyanúja merülne fel, kérjük lépjen kapcsolatba velünk.	A Stern magazin címlapja
miss_blackbutterfly	flickr	“One thousand Americans stop smoking every day - by dying. They say Nicotine patches are great. Stick one over each eye and you can't find your cigarettes.”	CC	Marlboro cigarette boxes/Marlboro Zigarettenschachteln

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).

Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei (“public domain”), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist (“public domain”; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Összeesküvés elmélet	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Érvek pro?</p>	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Összeesküvés elmélet	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Az USA állítólagos motivációja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az akkoriban az USA-val konkuráló világhatalom, a Szovjetunió korábban sikerrel bocsátott egy műholdat a világűrbe. Az USA-nak égető szüksége volt valamilyen sikerre 2. Elterelésként szolgált az akkoriban tomboló vietnámi háborúról 3. A NASA (az USA Nemzeti Repülési és Űrhajózási Hivatala) a költségvetés megkurtítása miatti félelmében becsapta az Egyesült Államok kormányát 	 <p>A photograph showing an astronaut in a white spacesuit standing on the lunar surface. To the left, an American flag is planted in the ground. The surface is dark and dusty with visible footprints.</p>

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Pro: ???</p>	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Pro:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lobogó zászló képtelenség, hiszen a Holdnak sem légköre, sem időjárása nincs 2. A csillagok nélküli ég és a különböző árnyékok a képeken arra utalnak, hogy a fényképfelvételek egy filmstúdióban készültek 3. A Hold és a Föld közötti nagy távolság miatt a rádiójelek oda-vissza több másodpercet igényelnek. Armstrong néhány válasza azonban közvetlenül Nixon kérdése után érkezett 	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

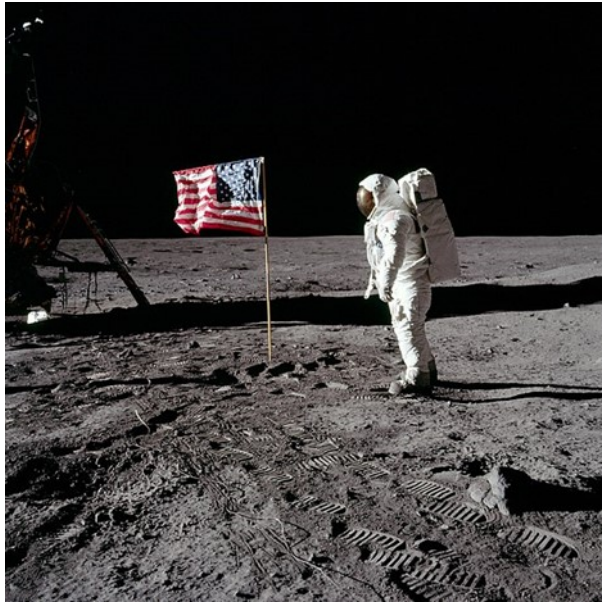
- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Kontra: ???</p>	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Kontra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lobogó zászló a holdfelszínbe szúrt zászlórúd rezgése és egy rászerezelt kereszt merevítő miatt keletkezett 2. Az éjszakai környezetben készült fotókon a gyenge fényforrások (mint a csillagok) nem láthatóak → csillagok nélküli égbolt 3. A különböző struktúrákat és árnyékokat az egyenetlen felszín hozta létre 4. Az interjút összevágták, hiszen az eredeti felvételen több másodperces késések voltak Nixon és Armstrong beszélgetésében 	

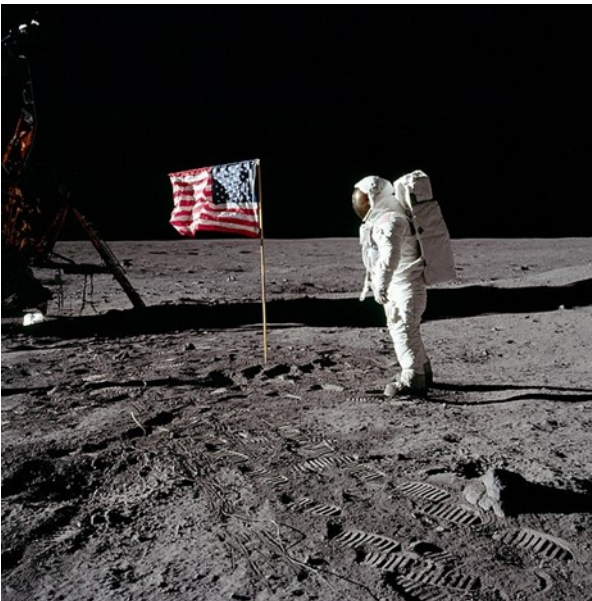

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

A holdra szállást csak az USA kormányzata rendezte meg?

Nem!

Roland Emmerich rendező szerint (pl. “Independence Day” (A függetlenség napja):

“A holdra szállás (...) technikailag túl jó volt. Ilyesmit ebben a minőségben a 60-as években még egyáltalán nem tudtunk volna előállítani. Sőt, a mai technikával is csak nehezem lehetne lemásolni.”

Forrás: ZDF “Vorsicht Verschwörung”

Hogyan keletkeznek az ilyen és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

???

Hogyan keletkeznek az ilyen és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

- Gyakran izgalmasabbak, mint a valóság!
- Nehezen ellenőrizhető állításokon alapulnak (pl. a lobogó zászló mindenek előtt arra utal, hogy a fotók a Földön készültek), amelyeket egyesek gondolkodás nélkül elhisznek
- Nem szólnak a további lehetséges magyarázatokról (pl. hogy a csillagok nélküli ég az éjszakai fotó rövid megvilágítási idejének eredménye)
- A legendák kiragadnak egyes tényeket az összefüggésekből és unásig ismételtetik őket